

njenih dejanjih in po dejanjih njenih voditeljev in ne potrebujemo nobenega zastopnika iz učiteljskih vrst nikjer, če vemo, da so strankini voditelji sami prijatelji učiteljstva in upoštevajo ter se ravnaajo po sklepih organiziranega učiteljstva pri reševanju učiteljskih in šolskih vprašanj. Tudi klerikalna stranka je imela v povsod vse polno v zastopih zastopnikov učiteljev, in vendar je nastopala na shodih in v časopisih proti učiteljstvu na enak način, kakor nastopa sedaj poslanec Brandner in „Jugoslavija“ kar odločno ubija naše simpatije do stranke in do lista.

Železniške zveze z Rogaško Slatino za pokrajinsko skupščino UJU. (Iz Jugosl. kondukterja.) Odhod tja iz Ljubljane: 5.18, 12.06, 17.35 — Zidani most: 6.52, 13.42, 19.09 — Celje: 7.46, 14.40, 20.04 — Grobelno: 8.23, 15.20, 20.41 — Rogaška Slatina: 9.40, 17. — 21.57. **Stranske proge: Jesenice:** 8.44 — Kranj: 9.43 — Ljubljana: 10.30 (zveza: 12.06) — Kočevje: 5.05, 11.22, Grosuplje: 6.58, 13.16, Ljubljana: 8.05, 14.13 (zveza: 12.06, 17.35) — Metlika: 9.48, Novo mesto: 5.15, 11.35, Grosuplje: 7.08, 13.16, Ljubljana: 8.05, 14.13 (zveza 12.06, 17.35) — Rakek: 9.18, Ljubljana: 10.45 (zveza: 12.06, 17.35) — Maribor: 5.30, 10.15, 16.50, Pragersko: 6.02, 10.47, 17.22, Grobelno: 7.07, 11.49, 18.28 (zveza: 8.23, 15.20, 20.41). **Odhod nazaj:** Rogaška Slatina: 5.24, 13.24, 19.04; Grobelno: 6.45, 14.45, 20.13; Ljubljana: 10.41, 20.30, 3.03.

Pričetek šolskega leta 1921-22 na ljubljanskih šolah. Od višjega šolskega sveta smo prejeli sledeče uradno obvestilo: Na številna vprašanja naznanja višji šolski svet, da se prične šolsko leto 1921-22 na vseh šolah nepreklicno dne 14. septembra 1921 z običajno skupno službo božjo, za naznanitvijo urnika in z objavljenjem disciplinarnih predpisov in dne 15. septembra z rednim šolskim poukom v polnem obsegu. Vpisovanja in razni izpiti se morajo opraviti že poprej, izzeti sta samo prva in druga deška osnovna šola (na Ledini in na Čopzovi cesti) državni učiteljski z vadnicama in licej, kjer se prične šolsko leto teden dni kasneje, ker bodo na teh šolah pripravljena nočišča za obiskovalce velesemlja.

Kulturni boj. Porotna javna razprava dne 7. septembra 1921 ob 9. uri v Ljubljani. Nadučitelj Josip Lapajne proti uredniku „Slovenca“. Zanimiva slika borbe kmečkega učiteljstva.

Knjižico za mladino o kralju Petru in kralju Aleksandru pripravila tovariš Hren v Studencih pri Mariboru, kakor nam sporoča. Ako se peča še kateri izmed tovarišev s to zadevo, naj stopi z njim v stik.

Dvajsetletni jublanti in jublante ljubljanskega učiteljskega v šolskem delu se snidejo 3. septembra 1921 v Rogaški Slatini ter imajo zvečer skupni sestanek. Priidejo tudi odposlanci hrvaških tovarišev in tovarišice, ki so z nami vred priredili pred 20 leti skupno abiturijentsko veselico. Za prenočišča je preskrbljeno.

Tridesetletnico mature obhajajo v soboto oz. nedeljo, dne 3. in 4. septembra v Rogaški Slatini naslednji maturanti mariborskega učiteljskega iz l. 1891: Bezjak Simon, Čeh Fran, Černelc Ludovik, Černelc Fran, Lesjak Martin, Majhen Ivan, Pečnik Josip in Šerbak Ivan — brez oficijelnega sporeda. Prijatelji dobro došli!

Učne knjige za meščanske šole. Na razna vprašanja, kaj bo s Čitankami in Zgodovino v prihodnjem šolskem letu, poljasnjemo nastopno: **Brinarjeva Čitanka za meščanske šole**, III. del, se že natisne ter bo dovršena najbrž že tekom prihodnjega meseca. **Rokopis IV. dela Čitanke za meščanske šole** (za nastavne razrede) je predložen v aprobacijo. **Brinarjeva Zgodovina za meščanske šole**, izide tekom prihodnjega šolskega leta. — J. B.

Društvo „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“ je povišalo zavarovalnino in s tem tudi prispevke. Po vsakem umrlem udu se izplača 8000 a. K ali 2000 j. K. Prispevki znašajo za vsak smrtni slučaj 10 a. K ali 2.50 j. K. Ta polne pristojbine 20 a. K ozir. 5 j. K. Ta polne pristojbine od 199. smrtnega slučaja dalje. Dne 26. septembra t. l. se vrši občni zbor. Vsi dosedanjí udi, kateri hočejo še naprej ostati pri društvu, naj do tega dne poravnajo svoj dolg, sicer se izbrisajo. Vsak smrtni slučaj se bode objavil v „Učiteljskem Tovaršu“. Kdor hoče naš člančnega pojasniti, koliko se dolguje ali koliko ima vpisanega v dobro, naj se obrne na Viktor Philipeka, ravnatelja v p. v Mariboru, Trg Svoboda 3, ali pa na Davorina Vodenika, nadučitelja v Mariboru, Gosposka ulica 46. Za odgovor se naj priloži znamka. Da se prihrani nekaj poštne, lahko več udov ene in iste šole ali okraja vpošlje udnino skupno na

eni nakaznici, samo ob robu naj se označi ime in svota posameznega plačnika.

Delovanje omejenega učiteljstva. Dne 14. avgusta t. l. je priredilo učiteljstvo v obmejni Svecini šolsko slavnost, ki je nad vse pričakovanje krasno uspela. Nabito polna dvorana občinstva vseh stanov in tudi iz sosednih krajev je pričala, da zna tudi obmejno ljudstvo ceniti naporno delo učiteljstva. Šolski voditelj tov. Hauptman je v krasno zasnovanem govoru povdarjal namen in pomen š. prireditve in utemeljeval veliko vzgojno vrednost vzajemnega delovanja doma s šolo v edin prospeh naše ljubljene mladine. — Solza radosti je Grosila marsikatero oko pri pogledu na malčke: junaške prikoračajoče „Mlade vojake“, spretno „Male kuharice“, ljubko „Rdečo kapico“ in ubrano pojoči zbor „Gozdnih vil“. Tudi starejši učenci so izvrstno rešili svojo nalogo v igran „Zapeljivec“ in „Dva brata“. — Prireditve ni le kronal velik moralčen, temveč tudi prav znaten materialen uspeh, ki se bo uporabil za nakup š. potrebin.

Poziv učiteljstvu. Pitanje telesnega zdravja naše dece kao osnovice zdrave in jake narodne budućnosti spada u red jednih od najvažnijih pitanja današnjega vremena i potrebe, da se ovo pitanje reši u jednoj podpunoj harmoniji duševnega vaspitanja. Tome pitanju drugi i veliki narodi podavaju veliku važnost kao i duševnom obrazovanju. I sastavni deo našega školskega obrazovanja jeste i mora da bude pitanje telesnega vaspitanja (gimnastike) u našim školama. Tim pitanjem bavim se od svoje mladosti, nastojeći, da pojmu telesnoga zdravlja podam istu važnost kao i pojmu duševnoga zdravlja. Dolazeći u vezu sa učiteljstvom, razgovarajući s njim došao sam do uverenja, da krivnja zanemarenosti ovega pitanja i ako važnoga za zdravlje roda našega, leži u tom što učiteljstvo nije u učiteljskim školama bilo nikako ili vrlo malo u tom predmetu vaspitno, tako da bi nakon svršene učiteljske škole moglo nastavljati i predavati. Opći deo učiteljstva koji se kreće u našim sokolskim redovima nastojalo je da u zadrži s našim Sokolstvom to pitanje pokrene i dade mu važnost. Vreme slobode i slobodne države zahteva od nas vaspitača naroda, da rod naš napravimo telesno zdravim i duševno jakim, sposobnim i ako brojem malen, al dušom i telom jak da zauzme mesto među velikim narodima. Istorijska naša daje nam zato potpuno pravo. I ako u radu našem nismo zaostali drugim pravcima, tako nećemo da zaostanemo ni u ovom pravcu. I zato smo pokrenuli pitanje zajedničkoga rada: Škole i Sokolstva, jer smo svesni da samo potom škole može da se položi zdrav temelj telesne jačine koje će kasnije da primi Sokolstvo da ga izgradi, učvrsti i stvori. Da tome pomognem u radu sam za stvaranju udbenika za telesno obrazovanje u osnovnim školama. Nakon izrade udbenika poslat ću ga na odobrenje Ministarstvu Prosvete. Kođ rada udbenika osnovni princip mi je bio podati u ruke učitelju takovu knjigu i metodski obradjen, da pojedinac koji se nije bavio tim pitanjem može nakon pročitania i uz pomoć pedagoškog znanja raditi taj predmet ne samo u školi nego i u Sokolstvu. Veliku važnost polažem na dečje igre. I cilj je ovome pozivu da mi učiteljstvo pomogne u ovome radu t. j. da mi pošalje narodne igre kako se igraju u pojedinom kraju te da ih uvrstim u udbenik. Zato molim učiteljstvo koje zna takove igre, da mi ih napiše i pošalju. Ujedno javljam učiteljstvu koje se bavi prosvetnim radom u Sokolstvu il koje se u opšte hoće da upozna s tim delom našega rada, da je izišla moja knjiga: „Sokolska prosveta u društvu i narodu“ stoji 2 dinara. Dobije se kod mene. Zdravo! Dušan M. Bogunović, Zagreb, Ilica br. 7.

Topola in Slovenci. Prejeli smo: Pokret, ki je izšel iz vrst slovenske omladine in hoče v vseh krajih države pripraviti potujočim dijakom, profesorjem in učiteljem gostoljubno ognjišče, razširil se je in ogrel za to stvar celokupno jugoslovansko mlado inteligenco. Vodstvo Ferijalnega Saveza se je že zdavnaj zainteresiralo za Topolo, srce Šumadije, zibelko naše slobode, kajti vsak naš potnik treba, da obiše in se pokloni manom naših osvoboditeljev v zadružbini velikega kralja Petra in na grobovih jankov na Ceru in drugod. Topolska cerkev je odstopila Ferijalnemu Savezu za dom FS. v Topoli — Karadjorjev konak, prvo vladno palačo Osvoboditelja Srbije, junaškega Karadjordja. Ta konak so Nemci napol razdeljali. Popravke zgradbe so proračunjene na 100.000 K. FS. se je obvezal, da ga popravi in v dobrem stanju vzdržuje. V imenu slovenske šolske omladine, profesorjev in učiteljev

se obračamo s tem pozivom na slovensko javnost, da ona zbere gornjo svoto, da Slovenci rešimo zgodovini historičen spomenik junaške Šumadije in ga posvetimo svrhu Ferijalnega Saveza. Naj se na vseh žahnih zborovanjih po kralju Petru zbira prispevke v gornji namen: ne ostajajmo samo pri besedah! — Ljubljana, 22. avgusta 1921. Dr. Janže Novak, glavni poverjenik Fer. Saveza.

Drugi sestanek vrtnaric se vrši 10. septembra ob 14. uri popoldne v gostilni pod Rožnikom. Zbirališče ob pol 2. uri v Zvezdi. Prosi se polnoštevilne udeležbe. — Klara Baloh-ova.

Tovarišem udeležencem kmetijskega tečaja na Grmu izrekam tem potnim svojo najiskrenješo zahvalo za skupno sliko, ki so mi jo poklonili! Izredno vesel sem je, in biti mi če živ spomin na krasne ure, ki sem jih preživel med vrliimi tovariši! Barje, 28. avgusta 1921. Črnagoj.

Neodrešena domovina.

— **Cste difference** so nastale v zadnjem času med slovenskim učiteljstvom v zasedenem ozemlju radi znane Kleinmayrove izjave, ki jo je le-ta podal dne 5. maja t. l. na deželni učiteljski konferenci v Trstu. Zadnje številke tržaškega „Učit. Lista“ kažejo vso to bojevitost v najvišji meri. Mi smo svoječasno po „Edinosti“ posneli odstavek te izjave ter protestirali proti njeni vsebini. Danes vidimo, da nismo bili osamljeni med učiteljstvom. Na zborovanju sežanskega učiteljskega društva v Dutovljah dne 16. junija se je vnela ostra debata o izjavi, ki zagotavlja »zvestobo do domovine in odkritosrčne simpatije do močnega, velikodušnega in pravičnega italijanskega naroda, ki bo gotovo privolil v boljšo bodočnost in olajšal svoboden razvoj kulturnih sil slovenskega prebivalstva ter temu primeren razvoj njegovega šolstva.« V Dutovljah se je povdarjalo, da je izjava neiskrena in zgrešena, ker ne govori o istrskem šolstvu in preganjanju istrskega učiteljstva. Nič več in nič manj nismo rekli mi v 20. števil. „Učit. Tovarša“, ko smo zapisali, da je K. slep in gluhi za vse ono, kar se godi našemu narodu, šoli in učiteljstvu zasedenega ozemlja in naj bi tov. K. raje povedal zolo resnico brez vsake trimesi ali pa previdno — molčal! Naše mnenje je in ostane: Če je na deželni učiteljski konferenci že moralo priti do kake izjave od strani slovenskega učiteljstva, naj bi se tedaj spregovorilo — v božjem imenu! — nekaj besed na naslov novih laških gospodarijev, ni pa bil na mestu slavospev na laško velikodušnost in pravičnost v obliki kakor se je to dogodilo od strani tov. K., pa naj je to izjavo on sam sestavil ali ne. Prosimo, kaj naj si misli Ital. javnost, ki je čitala ono-le izjavo! Če nastopijo kedaj pozneje — česar pa nas Bog varuj — še grenki trenutki, potem prijatelji, ne tožimo več, molčimo lepo, saj se nam obetajo v smislu slavospeva pod laškim solcem nebesa na zemlji! Še nekaj! Kleinmayrova izjava je bila podana dne 5. maja t. l. — od takrat so pretekli skoro štiri meseci. Položaj slov. učiteljstva v zasedenem ozemlju se ni najmanjše zboljšal od onega časa. To kaže dovolj, da vse naše zatiranje lojalnosti in vsa naša uljudnost nista pri Italijanih prav nič zalegli in da je bila izjava prenglagljena in zgrešena. Pri tej svoji trditvi vztrajamo, pa naj nam očita prijatelj K. št. 15 „Učit. Lista“ z dne 15. avg.)

»da za varno mejo skriti streljamo v ljudi, ki so pokazali tudi nekaj močnatosti! Naj bo uverjen, da bi mi to svoje mnenje o njegovi izjavi vzdrževali tudi takrat, če bi nas ne ščitila nobena »varna meja«. Da pa smatra sedaj tov. K., ker je prečital ono izjavo pred laško konferenco, ta svoj nastop za junaštvo neke posebne vrste, pa res ni možato! Možato bi bilo, če bi tov. K. v brk povedal gospodom Lahom to, kar jim gre! Ne možatost, neke vrste udinganja je bilo to! In slednjič: Ker so bile K. besede govorjene v imenu slovenskega učiteljstva, zato je v naših očeh takratna njegova »možatost« se manj možata. — Obrstí besedam, prijatelj Ferdo, tak vtis sem dobil takrat, ko sem čital Tvojo izjavo v ljubljanskih dnevnikih, ravnotak vtis imam o njej sedaj, ko sem jo čital izpod Tvojega peresa v »Učit. Listu«! — P. P.

— **V Škodnikovem zavodu v Tolminu** je bilo na koncu šolskega leta 96 gojencev in gojenk, ki so obiskovali tamkajšnje slovensko učiteljske. 80 gojencev je bilo sposobnih za vstop v višji razred, 10 jih bo delalo naknadne izpite v oktobru. 6 jih pa ni izdelalo. Rok za vlaganje prošnje v svrhu sprejema v zavod je pretek 15. t. m.

— **Smrtna kosa.** Umrli je v Kopru po daljšem bolehanju tov. Josip Bertok, nadučitelj na Škofijah pri Kopru v 40. letu svoje starosti. Pokojnik je bil jako delaven mož v šoli in izven šole, zato ga je ljudstvo na Koperščini zelo ljubilo in spoštovalo. Blag mu spomin!

— **Delegacijsko zborovanje slovenskega učiteljstva zasedenega ozemlja** dne 10. in 11. septembra v Vipavi obeta biti zelo vñharno. V razpravo pride vprašanje, je-li naj ostane učiteljska organizacija zgoli strakovna, kakor je doslej bila, ali naj nastopi pot nelično-socialističnega značaja, kakor to zahtevata tovariša Hreščak in Pahor. Učiteljsko društvo za Trs in okolico se je soglasno odločilo za predlog tov. Kleinmayra, da bodi »Zveza« samo strokovnega značaja. Istega mnenja sta po veliki večini tudi učiteljsko društvo za goriški in tolminski okraj. Po vsem tem je že vnaprej sklepati, da prodre to sledeje stališče na zborovanju v Vipavi z veliko večino.

— **Rumunske šole v Istri!** Italijanska vlada je sporočila romunski vladi sklep, da otvori v nekaterih vaseh Istre, kjer prebivajo ostanki nekdanjih priseljenih Vlahov, ki seveda danes niti ne sanjajo več o svojem materinem jeziku, šole za romunskim učnim jezikom, da se jim da tako možnost izobraziti se v ljudski šoli v svojem domačem jeziku. V svojem poročilu ugotavlja laška vlada, da je v Istri še okoli 20.000 Rumunov, kar seveda ne odgovarja resnici ni najmanj. V svoji veliki ljubezni, ki jo kaže ital. vlada do istrskega šolstva, je iztaknila celo to revno pozabljeno paro, samo da bi lahko na njen račun pokazala svetu svojo pravičnost in ljubezen do vseh narodnih manjšin v državi. Tolklo poštenja in časti na laška vlada nima, da bi dala dvetretjinski večini istrskega naroda, Hrvatom, vse šole in tiste prostosti, ki so jih že imeli pred prihodom Kalabrežev.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnino knjižarna „Učiteljske tiskarne v Ljubljani“, Frančiškanska ulica števil. 6.

Bugarska zverstva u vranjskom okrugu, I. i II. knjiga. Napisao Sreten Dinčić. Štamparija Narod, Vlakovića 4 u Beogradu. Cena prvi knjige 5, drugi 8 din. — Pisatelj, ki je šolski nadzorNIK v I eskovcu v Srbiji, nam piše: »Šaljem Vam prvu i drugu knjigu »Bugarska zverstva« s molbom, da bi ste jih preporučili Vašim čitaocima, kako bi i oni videli šta su sve Bugari počinili po Srbiji za vreme okupacije.«

»Znameniti Srbi«. Novosadska učiteljska tiskarna »Natošević« je začela izdajati zbirko knjig pod gorenjim naslovom. Kot prva knjiga je izšla »Stogodišnjica dr. Gjorgija Natoševića«, ki smo jo že omenjali v našem listu. Sedaj je zagledala svetlo druga knjiga te zbirke »Mladi Miletić« iz peresa dr. Milana Savića. Slov. učiteljstvu, ki se hoče poglobiti v življenje in delovanje zaslužnih mož naših srbskih bratov, priporočamo obe navedeni deli. Naročata se v knjižarni »Natošević« v Novem Sadu. Cena prvi je 10, drugi pa 7 dinarjev.

Über die Grundlage der Erziehungslehre. Von dr. Wof. R. Mladonovitsch. Verlag Herman Beyer & Söhne (Herzogtl. Sächs. Hofbuchhändler) in Langensalza 1921. — Knjiga obravnava temeljna vprašanja vzgojeslovja ter razpravlja v prvi vrsti o načelih, ki sta jih podala na polju vzgojeslovja Herbart in Pestalozzi. Knjigo je dobili pri gori imenovani založbi v Nemčiji ali pa pri pisatelju v Jagodini v Srbiji.

Učiteljska ručna-biblioteka. Uredjuje Dušan Ružić, učitelj. Novosadska učiteljstva se giblje prav pridno na izvencšolskem, zlasti na književnem polju. V zbirki pod gorenjim naslovom je izdalo letošnje leto že štiri knjižice in sicer: 1. St. M. Mijatović: Školska Administracija, cena 5 din.; 2. Čedomil M. Todorović: Letopis osnovne šole, cena 2.50 din.; 3. Metodi dečjeg poučavanja; 4. Čedomil M. Todorović: Učbenik u osnovnoj školi, cena 3 din. — Vsa navedena dela segajo globoko v učiteljsko življenje, zato jih toplo priporočamo vsem, ki se zanimajo za delo naših srbskih tvarišev. Naročila je nasloviti na knjižarno »Natošević«, Novi Sad.

Djački Atlas »Naša domovina« zemljopisna crtanki za učenike, uredio Dušan Ružić, učitelj.

I. deo. Gornje Podunavlje i Pottise - Vojvodina: Crteži Bačke, Banata, i Srema sa zemljopisnim gradivom i celokupnom mapom tih krajeva. Cena 5 dinara.

II. deo. Podunavlje, Povardarie, Podrimlje-Srbija — i sliv Škaderskog jezera — Crna gora: Crteži slivova Save, Drine, Ibra i Zapadne Morave; Velike Morave, Donjeg Dunava, Timoka i Južne Morave; Škaderskog jezera i Drina; Vardara i Strumice sa zemljopisnim gradivom i četrdeset raznih crteža. Cena 6 dinara.

III. deo. Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Slavonija, Dalmacija, Slovenija i Istra. Crteži i mapá tih krajeva.

IV. deo. Mapa kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, grb, mapa i zastava; susedne zemlje, položaj kraljevine na globu.

Prva dva dela sta že izšla, druga dva sta še v tisku. Naročila sprejema: Izdavačka knjižarnica učit. d. d. »Natošević« v Novem Sadu.

Ljubljanskega »Zvona« 8. številka je izšla s sledečo vsebino: Dr. Iv. Prijatelj: Duševni profil naših preporoditeljev. — Milan Pugelj: Ubojna deklica. — Al. Gradnik: O zlata zemlja. — Prof. dr. R. Nahtigal: Matija Murko (Konec). — Iv. Albrecht: Tri Koroške III. — A. Vodnik: Zaprta oči mehko mi. — A. O. Lastovka. — Mirko Pretnar: Vrnitev. — Milan Fabjančič: Jena. — Stano Kosovel: Ne govorite! — Književna poročila. — Kronika: A. Lajovic: Opera. — Nove prijige. — »Ljubljanski Zvon« se narača pri Tiskovni zadrugi v Sodni ulici 6 ter stane letno 80 K.

Popotnik, Vsebine 7.—9. štev.: 1. B. Trstjak - Holjac: Davorin Trstenjak. — 2. Dr. Fr. Berganc: Dr. Franc Veber: Uvod v filozofijo. — 3. Dr. Simon Dolar: Kako dvignemo ljudsko izobrazbo in vzgojo. — 4. Regina Gobeč: Psihološka čustva in psihofizični proces. — 5. Zrečkanjo: Pijančevanje, družba in vzgoja. — 6. Mirko V. Sadar: Kako zbudimo umetniški čut v

otroku. — 7. E. Kukovčeva: Spominsko učvrščenje učne snovi. — 8. Slostvo. — 9. Časopisni vpogled. — 10. To in ono.

Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Zbirka zakonov snopič I. v Ljubljani 1921, Založila Tiskovna zadruga. Cena 12 K, po pošti 1 K več. Pravkar je izšla »Vidovdanska ustava«, katera se narača pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Dr. Ivan Tavčar Zbrani spisi, VI. zvezek, uredil dr. Ivan Prijatelj. V Ljubljani 1921. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Strani 435. Cena 74 K, po pošti 5 K več.

V zbirki slovenskih pisateljev, ki jo izdaja Tiskovna zadruga, je pravkar izšel I. zvezek Tavčarjevih zbranih spisov, ki jih ureja dr. Ivan Prijatelj. Knjiga je izšla baš za 70letnico pisatelja in prinaša poleg urednikovega uvoda in njegovih opomb Tavčarjevi najboljši deli iz zadnje dobe »Cvetje v jeseni« in »Visoko kroniko«, ki sta vzbudili splošno pozornost in priznanje, ko sta izhajala v »Ljubljanskem Zvonu«. Tiskovna zadruga se dr. Tavčarju ni mogla lepše odločiti — kakor, da je začela izdajati njegove zbrane spise, kateri so urejeni po istih načelih in na enak način kot druga izdaja Jurčičevih zbranih spisov.

Da je izdaja res prvovrstna, pove že ime urednikovo. Knjiga se narača pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Ilustrovani, poludno - znanstveni mesečnik Vrh Razglednika, O prvi številki je U. T. napisal jako ugodno kritiko in isto moramo reči o drugem sešitku, ki se sedaj razpošilja. Vseeti ga bodo posebno naši planinci, ker jih bo iznenadil s krasno planinsko panoramo. V tej številki jo je šele polovico, cela obstoji iz štirih delov in bo hkratu lepa stenska slika, ker prodaja list tudi posamezne podobe ako se narače v zadostnem številu.

Sonetov imamo zopet dva venca, kar bi se marsikomu zdelo le nekoliko preveč; ker je pa vseh vencev 14, je moralo uredništvo v prvih dveh številkah priobčiti po dva. O sonetih bomo govorili, ko izide cel sonetni venec. Za danes opozarjamo svoje tovariše in tovarišice na pojasnila, posebno na oni del, kjer primerja osolnčje z daljavami na Zemlji; kolikor nam znano, je to prvi slučaj na tako priprost in razumljiv način razlagati razsežnost nočnega neba. Pojasnila bodo naši šolniki z zanimanjem čitali in prav lahko uporabljali v šoli.

Ostali članki so v okviru mesečnikovega programa: vsebine ne navajamo, čitatelji naj le sami pregledajo, ne bode jim žal! Sploh prav

toplo priporočamo list staršem z srednješolsko mladino, pa tudi naši šolski svetil naj se zgrajajo za šolske knjižnice! Mesečno 25 K za tak zvezek je jako nizka cena in odtehta tri druge. V naših čitalnicah ga ne sme manjkati. List ima svojo bodočnost, ker je nepristranski in strogo stvaren. Podpirajmo ga. To pot so priložene poličnice. Upravništvo je v Mariboru, Slov. ulica štev. 15.

Za rezervni sklad UJU. — Poverjeništvu Ljubljana. Prostorovljni organizacijski davek — 1921. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. dec. 1918. 12. izkaz.

Po 140 K: Učiteljstvo — Borovnica, Prispevali so: Žirovnik Janko 40 K, po 20 K pa: Smole izdori, Marija Chladkova, Marija Petričeva, Ida Papierjeva, Marija Antončičeva. Po 30 K: Učiteljstvo — Vučja vas, pošta Križovci. Po 20 K: G. T. našel in podaril. — Današnji izkaz 190 K. Prej izkazanih 21.158 K. Skupaj 21.348 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gimnazijske šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja
Učiteljska tiskarna
v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

GALERIJA NAŠIH MOŽ.

Po originalih akad. slikarja prof. Koželja je začela Učiteljska tiskarna izdajati portrete naših mož.

Ravnokar so izšli v dvobarvnem tisku: Valentin Vodnik, Anton Martin Slomšek, Josip Stritar. Velikost: 47 × 61. — Cena vsaki sliki 3 din. (ovoj in poštnina posebe). Slike so namenjene šolam, društvom, javnim lokalom, zasebnikom.

Naročila sprejema in izvršuje

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani,
Franciščanska ulica št. 6.

Za našo mladino!

Najprimernejša darila otrokom so mladinske knjige. V ta namen priporoča **Učiteljska knjigarna** v prvi vrsti one mladinske spise, ki jih je založila »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta«, in sicer:

Engelbart Gangl: Spisi za mladino, I., II., III., IV., V., VI. zvezek po 12—
Andrej Rapč: I., II., III., V., VI. zvezek po 12—
Mišjakov Julče: I., II., III., IV., V., VI. zvezek po 12—
Ivo Trošt: Moja setev. Spis za mladino, I. in II. zvezek po 12—
Pav. Flerč: Iz mladih let. Spis za mladino, I. in II. zvezek po 12—
Babica pripoveduje. Spis za mladino po 12—
Marko Šenjanin: Slovenski Robinson 15—

Nadalje:
Rab. Tagore: Povestice 12—
Dr. Ivo Šorli: Bob in Tedi 30—
Cvetko Golar: Prelepa Vasiljica 12—
Bob za mladi zob (pesmice) 12—
Dr. Ivan Lah: Dore 10—
Oton Župančič: Sto ugank (pesmice) 3—
Mark Twain: Mali klatež brož. K 26— vez. K 32—
Franc Rojec: Tončkovo sanje (igrice) 20—
Ewald Bolka: Dvonožec K 50— 56—
Fran Levstik: Martin Krpan 20—
Ivan Albrecht: Mlada groda (pesmice) 40—
Jos. Pavčič: Našim malčkom (Malim pianistom) 40—
Nemcova: Češke pravljice (II. zvezek) K 11—
France Bevk: Pastirski pri kresu in plesu 12— 16—
op. z. erinjak 20—

Razen tega vse šolske potrebščine, kakor zvezke in risanke lastnega izdelka, svinčnike, peresnike, peresa, radirke, vse po najnižjih cenah. — Solske pušice (peresnice) po K 5—, 6—, 8-40, 9—, 25—, 30—.

Novo!

Fran Levstik, zbrani spisi za mladino. Priredila: Fr. Erjavec in P. Flerč. Ilustroval: Anton Koželj.

Broš. 46 K, elegantno vez. 54 K.

Novo!

Šolski list.

Od šolskega lista je na razpolago samo še 3. štev. II. stopnje (Rapč) cena 14 K in 2. štev. III. stopnje (Flerč) cena 14 K.

V prid Učiteljskemu konviktu:

Žirovnik: Narodne pesmi, I. II. in III. stopnja cena 5 K.

Marolt: Narodne himne in domorodne pesmi za mladino.

Te himne so odobrene od višj. šol. sveta za šolsko uporabo.

K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12 kron.

Oglas.

Vsem šolskim vodstvom!

Priporoča se naročiti čimprej za bodočo šolsko sezono črnilni ekstrakt »EFESIN« ki daje najboljše in najcenejše šolsko črnilo. Ako bi katero šolsko vodstvo dvomilo o dobri kvaliteti tega črnila, se lahko obrne na šolsko vodstvo na Vrhniki za pojasnila. Cena je za 1 kg ekstrata, ki da od 40—70 l. la črnila 350 K prosto poštine. Doza pol kg stane 200 K franko. Za male šole nudim 1 karton 24 vrečice vsaka za 1 četrt l. črnila za 72 K.

Za cenj. naročila se priporoča

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Učimo se srbohrvaščine!

V ta namen nam bo najboljše služilo dr. Josipa Menceja

Kratka srbska gramatika in čitanka,

ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

Izšle so:

„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Priredil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

Izšla je brošura:

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljskega v Sloveniji.

Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca I. 1920.)

To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljske in meščanske šole, šolskim vodstvom in vsemu učiteljsstvu. Cena 5 D.

Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

Učiteljska tiskarna r. z. z. o. z. v Ljubljani
je izdala in založila knjigo:

Pavel Kunaver:

Na planine.

S 16 slikami. Cena 50 K.

Knjiga je nepogrešljiva za vsakega turista, potrebna za vse, ki se hočejo posvetiti turisti, zanimiva za vsakogar, ki ima le količkan čuta za krasoto našega divnega planinskega sveta. Brez nje ne sme biti nobena šolarska, ne učiteljska knjižnica, ker vzbuja ljubezen do domovine. Vzemite jo v roke in čitajte jo! Preverili se boste, da je na slovenskem književnem trgu malo takih knjig kakor je ta.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Dolina solz E. Gangl, tri enodejanke: I. Dva svetova. II. Dedščina. III. Trpini. Trdo vez. K 18—.

Otroški oder Drugi predelani natfs. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino otroških vrtcev in ljudskih šol. Broš. K 16—.

H. PODKRAJŠEK: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. 12 K.

Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.

Spisal MIHAEL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14—.

IV. deo. Mapa kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, grb, mapa i zastava; susedne zemlje, položaj kraljevine na globu.

Prva dva dela sta že izšla, druga dva sta še v tisku. Naročila sprejema: Izdavačka knjižarnica učit. d. d. »Natošević« v Novem Sadu.

Ljubljanskega »Zvona« 8. številka je izšla s sledečo vsebino: Dr. Iv. Prijatelj: Duševni profil naših preporoditeljev. — Milan Pugelj: Ubojna deklica. — Al. Gradnik: O zlata zemlja. — Prof. dr. R. Nahtigal: Matija Murko (Konec). — Iv. Albrecht: Tri Koroške III. — A. Vodnik: Zaprta oči mehko mi. — A. O. Lastovka. — Mirko Pretnar: Vrnitev. — Milan Fabjančič: Jena. — Stano Kosovel: Ne govorite! — Književna poročila. — Kronika: A. Lajovic: Opera. — Nove prijige. — »Ljubljanski Zvon« se narača pri Tiskovni zadrugi v Sodni ulici 6 ter stane letno 36 K.

Popotnik, Vsebine 7.—9. štev.: 1. B. Trstjak - Holjac: Davorin Trstenjak. — 2. Dr. Fr. Berganc: Dr. Franc Veber: Uvod v filozofijo. — 3. Dr. Simon Dolar: Kako dvignemo ljudsko izobrazbo in vzgojo. — 4. Regina Golec: Psihološka čustva in psihofizični proces. — 5. Zrečkanjo: Pijančevanje, družba in vzgoja. — 6. Mirko V. Sadar: Kako zbudimo umetniški čut v

otroku. — 7. E. Kukovčeva: Spominsko učvrščenje učne snovi. — 8. Slostvo. — 9. Časopisni vpogled. — 10. To in ono.

Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Zbirka zakonov snopič I. v Ljubljani 1921, Založila Tiskovna zadruga. Cena 12 K, po pošti 1 K več. Pravkar je izšla »Vidovdanska ustava«, katera se narača pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Dr. Ivan Tavčar Zbrani spisi, VI. zvezek, uredil dr. Ivan Prijatelj. V Ljubljani 1921. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Strani 435. Cena 74 K, po pošti 5 K več.

V zbirki slovenskih pisateljev, ki jo izdaja Tiskovna zadruga, je pravkar izšel I. zvezek Tavčarjevih zbranih spisov, ki jih ureja dr. Ivan Prijatelj. Knjiga je izšla baš za 70letnico pisatelja in prinaša poleg urednikovega uvoda in njegovih opomb Tavčarjevi najboljši deli iz zadnje dobe »Cvetje v jeseni« in »Visoko kroniko«, ki sta vzbudili splošno pozornost in priznanje, ko sta izhajala v »Ljubljanskem Zvonu«. Tiskovna zadruga se dr. Tavčarju ni mogla lepše odločiti — kakor, da je začela izdajati njegove zbrane spise, kateri so urejeni po istih načelih in na enak način kot druga izdaja Jurčičevih zbranih spisov.

Da je izdaja res prvovrstna, pove že ime urednikovo. Knjiga se narača pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Ilustrovani, poludno - znanstveni mesečnik Vrh Razglednika, O prvi številki je U. T. napisal jako ugodno kritiko in isto moramo reči o drugem sešitku, ki se sedaj razpošilja. Vseeti ga bodo posebno naši planinci, ker jih bo iznenadil s krasno planinsko panoramo. V tej številki jo je šele polovico, cela obstoji iz štirih delov in bo hkratu lepa stenska slika, ker prodaja list tudi posamezne podobe ako se narače v zadostnem številu.

Sonetov imamo zopet dva venca, kar bi se marsikomu zdelo le nekoliko preveč; ker je pa vseh vencev 14, je moralo uredništvo v prvih dveh številkah priobčiti po dva. O sonetih bomo govorili, ko izide cel sonetni venec. Za danes opozarjamo svoje tovariše in tovarišice na pojasnila, posebno na oni del, kjer primerja osolnčje z daljavami na Zemlji; kolikor nam znano, je to prvi slučaj na tako priprost in razumljiv način razlagati razsežnost nočnega neba. Pojasnila bodo naši šolniki z zanimanjem čitali in prav lahko uporabljali v šoli.

Ostali članki so v okviru mesečnikovega programa: vsebine ne navajamo, čitatelji naj le sami pregledajo, ne bode jim žal! Sploh prav

toplo priporočamo list staršem z srednješolsko mladino, pa tudi naši šolski svetil naj se zgrajajo za šolske knjižnice! Mesečno 25 K za tak zvezek je jako nizka cena in odtehta tri druge. V naših čitalnicah ga ne sme manjkati. List ima svojo bodočnost, ker je nepristranski in strogo stvaren. Podpirajmo ga. To pot so priložene poličnice. Upravništvo je v Mariboru, Slov. ulica štev. 15.

Za rezervni sklad UJU. — Poverjeništvu Ljubljana. Prostovoljni organizacijski davek — 1921. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. dec. 1918. 12. izkaz.

Po 140 K: Učiteljstvo — Borovnica, Prispevali so: Žirovnik Janko 40 K, po 20 K pa: Smole izdori, Marija Chladkova, Marija Petričeva, Ida Papierjeva, Marija Antončičeva. Po 30 K: Učiteljstvo — Vučja vas, pošta Križovci. Po 20 K: G. T. našel in podaril. — Današnji izkaz 190 K. Prej izkazanih 21.158 K. Skupaj 21.348 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gimnazijske šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja
Učiteljska tiskarna
v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

GALERIJA NAŠIH MOŽ.

Po originalih akad. slikarja prof. Koželja je začela Učiteljska tiskarna izdajati portrete naših mož.

Ravnokar so izšli v dvobarvnem tisku: Valentin Vodnik, Anton Martin Slomšek, Josip Stritar. Velikost: 47 × 61. — Cena vsaki sliki 3 din. (ovoj in poštnina posebej). Slike so namenjene šolam, društvom, javnim lokalom, zasebnikom.

Naročila sprejema in izvršuje

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani,
Franciščanska ulica št. 6.

Za našo mladino!

Najprimernejša darila otrokom so mladinske knjige. V ta namen priporoča **Učiteljska knjigarna** v prvi vrsti one mladinske spise, ki jih je založila »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta«, in sicer:

Engelbart Gangl: Spisi za mladino, I., II., III., IV., V., VI. zvezek po 12—
Andrej Rapč: I., II., III., V., VI. zvezek po 12—
Mišjakov Julce: I., II., III., IV., V., VI. zvezek po 12—
Ivo Trošt: Moja setev. Spis za mladino, I. in II. zvezek po 12—
Pav. Flerč: Iz mladih let. Spis za mladino, I. in II. zvezek po 12—
Babica pripoveduje. Spis za mladino po 12—
Marko Senjanin: Slovenski Robinson 15—

Nadalje:
Rab. Tagore: Povestice 12—
Dr. Ivo Šorli: Bob in Tedi 30—
Cvetko Golar: Prelepa Vasiljica 12—
Bob za mladi zob (pesmice) 12—
Dr. Ivan Lah: Dore 10—
Oton Župancič: Sto ugank (pesmice) 3—
Mark Twain: Mali klatež brož. K 26— vez. K 32—
Franc Rojec: Tončkovo sanje (igrice) 20—
Ewald Bolka: Dvonožec K 50— 56—
Fran Levstik: Martin Krpan 20—
Ivan Albrecht: Mlada groda (pesmice) 40—
Jos. Pavčič: Našim malčkom (Malim pianistom) 40—
Nemcova: Češke pravljice (II. zvezek) K 11—
France Bevk: Pastirski pri kresu in plesu 12— 16—
op. z. erinjak 20—

Razen tega vse šolske potrebščine, kakor zvezke in risanke lastnega izdelka, svinčnike, peresnike, peresa, radirke, vse po najnižjih cenah. — Solske pušice (peresnice) po K 5—, 6—, 8-40, 9—, 25—, 30—.

Novo!

Fran Levstik, zbrani spisi za mladino. Priredila: Fr. Erjavec in P. Flerč. Ilustroval: Anton Koželj.

Broš. 46 K, elegantno vez. 54 K.

Novo!

Šolski list. Od šolskega lista je na razpolago samo še 3. štev. II. stopnje (Rapč) cena 14 K in 2. štev. III. stopnje (Flerč) cena 14 K.

V prid Učiteljskemu konviktu:

Žirovnik: Narodne pesmi, I. II. in III. stopnja cena 5 K.

Marolt: Narodne himne in domorodne pesmi za mladino.

Te himne so odobrene od višj. šol. sveta za šolsko uporabo.

K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12 kron.

Oglas.

Vsem šolskim vodstvom!

Priporoča se naročiti čimprej za bodočo šolsko sezono črnilni ekstrakt »EFESIN« ki daje najboljše in najcenejše šolsko črnilo. Ako bi katero šolsko vodstvo dvomilo o dobri kvaliteti tega črnila, se lahko obrne na šolsko vodstvo na Vrhniki za pojasnila. Cena je za 1 kg ekstrata, ki da od 40—70 l. la črnila 350 K prosto poštine. Doza pol kg stane 200 K franko. Za male šole nudim 1 karton 24 vreč vsaka za 1 četrt l. črnila za 72 K.

Za cenj. naročila se priporoča

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Učimo se srbohrvaščine!

V ta namen nam bo najboljše služilo dr. Josipa Menceja

Kratka srbska gramatika in čitanka,

ki jo je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani in se dobiva v knjigarni Učiteljske tiskarne komad po 9 kron.

Izšle so:

„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Priredil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

Izšla je brošura:

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za ljudske in meščanske šole ter učiteljskega v Sloveniji.

Sestavil: Fr. Fink, okr. šol. nadzornik. I. zvezek. (Od prevrata do konca I. 1920.)

To zelo potrebno, pregledno in praktično sestavljeno knjižico, priporočamo najtopleje vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom, ravnateljstvom učiteljske in meščanske šole, šolskim vodstvom in vsemu učiteljsstvu. Cena 5 D.

Dobiva se v knjigarni Učiteljske tiskarne.

Učiteljska tiskarna r. z. z. o. z. v Ljubljani
je izdala in založila knjigo:

Pavel Kunaver:

Na planine.

S 16 slikami. Cena 50 K.

Knjiga je nepogrešljiva za vsakega turista, potrebna za vse, ki se hočejo posvetiti turisti, zanimiva za vsakogar, ki ima le količkan čuta za krasoto našega divnega planinskega sveta. Brez nje ne sme biti nobena šolarska, ne učiteljska knjižnica, ker vzbuja ljubezen do domovine. Vzemite jo v roke in čitajte jo! Preverili se boste, da je na slovenskem književnem trgu malo takih knjig kakor je ta.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Dolina solz E. Gangl, tri enodejanke: I. Dva svetova. II. Dediščina. III. Trpini. Trdo vez. K 18—.

Otroški oder Drugi predelani natfs. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino otroških vrtcev in ljudskih šol. Broš. K 16—.

H. PODKRAJŠEK: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. 12 K.

Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.

Spisal MIHAEL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14—.